


ERDÉLYI GAZDA

KÖZ- ES MEZŐGAZDASÁGI LAP

A LAP AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET
TULAJDONA.
TELEFON: 158 szám.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYVE.
MEGJELENIK MINDEN HÓ 1.-ÉN ÉS 15.-ÉN

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCZA 10 SZÁM
TELEFON: 158 SZÁM

Az E. G. E. alapító tagdíja 2000 lei, rendes tagdíja évi 200 lei, hisgzadók, gazdatisztek és gazd. alk. részére 150 lei. A tagok az Erdélyi Gazdát 150 lej pótdíj ellenében kapják. 

A lapfelügyelő bizottság felügyelete mellett felelős szerkesztő és kiadó:
TÖRÖK BÁLINT
AZ E. G. E. TITKÁRA.

Előfizetési díj nem tagok részére:
Egy évre 400 lei Negyed évre 100 lei
Fél évre 200 lei Egyes szám 8 lei

Meghívó.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet az Erdélyi Magyar Földhitelintézet alapításának ügyében 1930 február hó 10-én, hétfőn d. e. 11 órakor Kolozsváron az E. G. E. Attila-u. 10. sz. alatti székházának üléstermében szakértekezletet rendez, amelyre az erdélyi magyar gazdaközöniséget ezuton van szerencsénk tisztelettel meghívni. Az értekezlet tárgyának fontosságára való tekintettel kérjük a meghívott urakat és intézmények képviselőit, hogy a szakértekezleten okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

Kolozsvár, 1930 január hó.

Dr. gr. Bethlen György s. k. Török Bálint s. k.
alelnök. titkár.

Alkalmos-e az Altruista Bank a kishitel szükséglet országos ellátására?

Irtá: Oberding József György dr.

Az Erdélyi Magyar Földhitelintézet megalakítása kapcsán felszólamlások hangzottak a széke y végekről, hogy az Erdélyi Magyar Földhitelintézet mellett még szükség van egy nagy Altruista Bankra is, mivel a Földhitelintézet által a kishitel kérdése nem nyer megoldást.

Az ősszel, amikor az Országos Magyar Párt elnöki tanácsa a bankkérdéssel foglalkozott, legfontosabbnak látta a hitelügy rendezése terén a hosszú lejáratú kölcsönök kérdésének a megoldását és ezért a különböző banktervek közül az Erdélyi Magyar Földhitelintézet tervét vette magáévá, mint olyant, melynek megvalósítása a legsürgősebb nemzeti feladatok egyike. Az erdélyi magyarság nemzeti vagyonának a legjelentősebb tételét még mindig a földbirtok állomány képezi, földbirtok állományunkat azonban súlyos adósságok terhelik oly magas kamaláb mellett, mely egyáltalán nem áll arányban a mezőgazdasági termelés hozamával. A mezőgazdasági termények értékesítési lehetősége évről-évre rosszabbodik, minek következtében gazdáink még kamatfizetési kötelezettségüknek sem tudnak eleget tenni s így a gazdatársadalom eladósodása évről-évre nagyobb arányokat ölt. Ha nem gondoskodunk idejében arról, hogy gazdatársadalmunkat a fullasztó

adósságoktól megszabadítsuk, a régi súlyos feltételű adósságok konvertálására és a mezőgazdasági termelés belterjesebbé tételéhez szükséges, újabb beruházásokra alkalmas hosszú lejáratú, amortizációs kölcsönök folyósítása által, rövid időn belül bekövetkeznék az eladósodási folyamatnak az a stádiuma, mely a még meghagyott birtok állományunk elvesztését is maga után vonná.

A törvényhozás ez év nyarán lehetővé tette a záloglevél kibocsátó intézetek működését s ez konkrét lehetőséget nyújtott a mezőgazdasági hitel egészséges alapokon való megoldására, az Erdélyi Magyar Földhitelintézet életrehívása után.

A kishitelügy kérdésével, mely gazdasági életünknek egy másik súlyos problémája, szintén foglalkozott a Magyar Párt. A kishitelügy rendelését azonban a hitelszövetkezetek hatáskörébe utalta a Magyar Párt, minthogy a kishitelügy ellátására a hitelszövetkezetek hivatottak s e téren már egy jól megalapozott és kiépített szervezettel bírnak, a Gazdasági és Hitelszövetkezetek Szövetsége intézményében.

Némely körök a kishitel kérdésének ilyen irányú megoldásával nincsenek megelégedve, szerintük a kérdés csak akkor lenne megnyugtatóan rendezve, ha a kishitelellátás céljaira egy országos jellegű nagy Altruista Bank állítatnák fel. Bármily becsületes és tiszteletreméltó szándékok is vezérlik az Altruista Bank híveit, reá kell mutatnunk, hogy az Altruista Bank nem lesz képes betölteni a magára vállalt feladatot, a kishitel-szükséglet ellátását, mert ez másként, mint szövetkezeti uton, nem oldható meg.

A kishitel-szükséglet a gyakorlati életben személyi hitel formájában vár kielégítést, mert a kisemberek, hisgzadók, kisiparosok vagyoni helyzetüknél fogva oly hitelt, melyhez tárgyi biztosítékot kell nyújtani, annak hiányában vagy nem kaphatnak, vagy ha tudnak is tárgyi biztosítékot adni, csekély összegű kölcsönüket a bekezelési költségek annyira megdrágítanak, hogy az elvesztené minden rentabilitását.

Minthogy a személyi hitel alapja tisztán a bizalom, a nagy- és középbankok személyi hitelnyújtással nem foglalkoznak, mert minden egyes hitelkérő személyi megbízhatóságának a vizsgálata, megbénítaná forgalmukat.

A személyi hitel, annak különleges természetét véve fgyelemben, csak egészen szűk körben, szövetkezeti uton elégíthető ki. A hitelszövetkezet éppen annak köszönheti létét,

hogy jogi és erkölcsi konstrukciója, valamint szervezete a személyi hitel sajátos kívánalmait hoz és természetéhez idomul.

A hitelszövetkezet működési tere egy község határára terjed ki, kölcsönt más, mint szövetkezeti tag, nem kap. A tagok viszont mind ismerik egymást, ismerik egymás vagyoni viszonyait, személyi megbízhatóságát, munkaszorgalmát s így minden utánjárás nélkül eldönthetik, ki mit ér, ki mire jó. A tagok maguk vezetik a szövetkezetet, annak tulajdonosai és adósai is egy személyben s a szövetkezet tartozásáért kölcsönös és egyetemleges felelősséget vállalnak. A szövetkezeti tagok kölcsönös és egyetemleges felelőssége alapítja meg tulajdonképpen az egymásra gyöngye kis gazdasági egyedek hitelképességét.

A kishitelellátó szerv feladatát csak úgy tudja betölteni, ha a hitelgénylők közelében van. A falusi ember pénzzavara pillanatnyilag áll elő, mert jövedelme nem rendszeres. Ha a hisgzadónak a pénzzavar idején a városba kell mennie kölcsönért, akkor inkább uzsora kölcsönt vesz fel a faluban, mert ez a pénz biztos és a városi olcsóbb kamatu kölcsön is felmegy annyira, mint az uzsora, ha tekintetbe vesszük a gyakori beutazás költségeit és az elvesztett munkanapok kárát.

Ha tehát a kishitel szükséglet ellátását országosan akarjuk rendezni, oly hitelszervezetről kell gondoskodnunk, mely minden faluba elér. Ilyen a szövetkezeti hálózat. Az elképzelhetetlen, hogy a nagy Altruista Bank minden községbe fiókokat állítson fel, mert nem bírná el a velejáró rezsit. Ha pedig az Altruista Bank vezetősége épp úgy nem tudja megállapítani a vidékről bejött falusi ember személyi hitelképességét, mint a kapitalista Bank igazgatósága, személyi hitelt tehát nem folyósíthat, már pedig a kishitel másképpen mint személyi hitel formájában, nem nyerhet megfelelő kielégítést, mert a hitel minden más faja drága a kis emberre nézve.

Ezért a kishitelügy országos rendezésének egyedüli megoldási módja hitelszövetkezeti hálózatunk tovább építése és a hitelszövetkezeti központ megerősítése. Ezen az uton halad a kis existenciák megmentése és gazdasági jólétének az előmozdítása az egész világon. Ha az Erdélyi Magyar Földhitelintézet megalakul, úgy az a hitelszövetkezetekkel tökéletessé fogja tenni az erdélyi magyarság mezőgazdasági hitelszervezetét.

MINERVA

Vezérképviseltek:

Kolozsvár, Nagyvárad, Temesvár, Marosvásárhely, Brassó, Szatmár és Arad.

A társaság foglalkozik a biztosítás minden ágazatával. — Más társaságnál érvényben levő biztosításokat felelősség mellett olcsóbb díjjal átvesz.

Képviseltek: Minden községben. Az Erdélyi Gazdasági Egylet tagjai díjkedvezményben részesülnek.

Minden gazdának kötelessége a „Minervánál” biztosítani!

Biztosító r.-t.

Igazgatóság: Cluj-Kolozsvár, Regele Ferdinand (Ferenc József-út) 37. sz. Saját székházában.

Főképviseltek:

Csikszereda, Gyergyószentmiklós, Nagy-Szeben, Lugos, Zilah, Szászrégen, Dés, Gyulafehérvár és Beszterce.

Erdélyrászai képviselőt:

Az Erdélyi Gazdasági Egyesületnél, Kolozsvár, Attila-utca 10. szám.

Előkészületek a kolozsvári árutőzsde megalakítására.

A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara hozzáfogott a kolozsvári érték- és árutőzsde megszervezésének a munkájához. A gazdaközönséget első sorban az árutőzsde érdekli, amelyen a gabonát is jegyzik. A tőzsde megkönnyíti a gabona nagybani értékesítését és fixirozza az árakat azok naponként való jegyzésével.

A tőzsde tulajdonképpen egy egyesület, amelynek tagjai lehetnek az értéktőzsdénél pld. az értékpapírok forgalmazásával foglalkozó egyének, bankok, cégek, stb. Az árutőzsdének tagjai lehetnek gazdak, kereskedők, iparosok, stb. A tőzsde vezetőségét a kinevezett delegátusok és a tőzsde tagjai sorából 4 évre választott tagok alkotják. Az igazgató-választmányban 6 delegált és 5 vált sztott tag foglal helyet. Az elnököt a választott tagok közül a választmány választja. Ha az árutőzsdének több szakosztálya van (pld. gabona, fa, ipari, stb.) a választmányi tagok száma 20-ig emelhető a szakmák arányában. A kolozsvári érték- és árutőzsde működési köre kiterjed egész Erdély területére, kivéve Arad, Temes és Krassósörény vármegyéket, amelyek a temesvári tőzsde működési területéhez tartoznak.

Az E. G. E. és a kolozsvári tőzsde szervező bizottsága felhívást bocsájtottak ki a tőzsdetagok sorába való belépés tárgyában és ezt megküldötték az erdélyi nagyobb birtokosoknak. A gazdák, mint tőzsdetagok, évi 600 Lei tagdíjat és beíráskor 200 L beírási díjat fizetnek. A tagok választók és választhatók, a tőzsdét látogathatják, és személyesen is köthetnek ügyleteket. A választott bíróságba és a tőzsde különféle alosztályaiba, bizottságaiba beválaszthatók. A tőzsde Kolozsváron egyelőre a kereskedelmi és iparkamara székházában fog elhelyezést nyerni, amíg anyagilag annyira megerősödik, hogy önálló otthont teremthet magának.

Az E. G. E. a tőzsdetagok sorába való belépésre felszólító leveléhez a tőzsdetörvény magyar nyelvű fordítását is mellékelte. Minden a tőzsdével kapcsolatos kérdésben szívesen és díjtalanul nyújt felvilágosítást az érdeklődőknek az E. G. E. titkári hivatala és aki a fenti körlevelet esetleg nem kapta volna meg de reflektál arra, levelezőlapon való megkeresésére az egyület díjtalanul megküldi.

Milyen legyen a sonkasüldő?

A tavalyi budapesti tenyészállatkiállítás után a szebbnél szebb ismertető szakkikkek jelentek meg, amelyek más és más szempontból kötötték csokorba a kiállításnak valóban tanulságos tapasztalatait. A hentes ipar köréből azonban még nem hangzottak el azok az észrevételek, amelyek pedig bizonyára nem volnának közömbösek a hussertenyésztők számára. Hiszen a hentes kozbeeső helyet foglal el a tenyésztő és a fogyasztó között, közvetlenül ismeri mindkettő képességét és igényét és a leghivatottabb arra, hogy a fogyasztó kívánását, a maga szakszerű észleleteivel kiegészítve, tolmácsolja a tenyésztőnek. Ez a feladat azonban amilyen fontos éppen olyan nehéz is és nálam hivatottabbak tollára való, ezért csak egy-két futólagos megjegyzést szeretnék e helyütt tenni.

Még mindig aktuális kérdése a sertés-tenyésztőnek hogy mangalicát vagy hussertést tenyészessen-e és sokszor láthatjuk, hogy ha a gazdasági viszonyok kényszerének hatása alatt, az ész parancsára a hussertés tenyésztésébe fog is, a szíve visszahuzza a mangalicához, ami azután meg is látszik a kész hussertésen! Külföldön, talán Szerbiát és Amerika egyes területeit leszámítva, tehát a nyugati gazdasági kultúrájú országokban ez a kérdés már nem kérdés többé. Ott a gazdaságok már régen berendezkedtek a hussertés tenyésztésére és amint a tapasztalatok mutatják, nem volt okuk, hogy ezt megbánják.

Gazdaságaink legtöbbször vezetéseben még mindig száz év előtti konzervatív dogmák érvényesülnek, amelyektől nem látni, hogy nagyot változott a világ körülöttünk. A hús-fogyasztás napról-napra növekszik és ezzel egyidejűen változik a fogyasztók ízlése is, amely mindinkább a finomabb rostu húsfeleségekre felé hajlik. Éppen a hussertés az, amely a legnagyobb keresletnek örvend és nemcsak a mangalica zsíros husánál, de még a marha és borjú husánál is keresettebb.

A hussertés tenyésztése, amint ismeretes, sokkal jövedelmezőbb, mint a mangalicáé. Amíg a mangalicának évente 6-8 malaca van, addig a hussertés évente kétszer malacoztatva, 18-24 malacot vet. A mangalica egy-másfél éves korában 70-80 kg. súlyban fogható hizlalásra, hogy 5-6 havi hizalás után 150-160 kg. súlyban és az amerikai zsír kiszámíthatatlan árjegyzésétől függően bizonytalan áron piacra kerüljön, ezzel szemben a hussertés elválasztása után azonnal hizásra fogható és hat hónapos korában 70-80 kg. súlyban, mint sonkasüldő, jó pénzért eladható, de ha bármi oknál fogva jól el nem kelne, tovább hizlalva két hónap múlva 120-140 kg. súlyban ismét keresett piaci áru.

A mai nyomasztó gazdasági viszonyok között, amikor a legkitűnőbbben felszerelt gazdaság is nehéz harcot kénytelen vívni fennmaradásáért, igen nagy fontosságú kérdés, hogy a gazda befektetett tőkét mennyi idő múlva és milyen biztosan kapja vissza.

Itt kell megemlítenem, hogy ha elvéve elő is fordul, hogy a hussertésenyésztő nem éri el a legjobb árat a sonkasüldőért, ennek oka a legtöbb esetben a malac takarmányozásában keresendő. Nem hangsúlyozhatom ugyanis eléggé, hogy az a malac, amelyet kukoricával etettek, habár csak kis mennyiségben is, sonkakészítésre nem vagy csak alig-alig használható! A kukoricával táplált malacok husára ugyanis olyan sok zsír rakódik le, hogy az ilyen malacból nyert sonka a pácolás és feldolgozás alatt megközelítően sem mutat olyan ellenást, aminőt a helyesen, kukorica nélkül táplált yorkshire süldő sonkájánál láthatunk. Ettől eltekintve is, az ilyen zsíros sonka a mi fogyasztó közönségünk ízlésének sem felel meg.

Hasonlóképpen nem jók a sonkakészítés céljára a különböző fajta-keresztezések, amelyek ugyan az úgynevezett tőkén kimért friss hús szolgáltatására kiválóan alkalmasak, sonkájuk azonban vagy kevesebb (a vágott súly 20%-án alul), mint a yorkshire süldőé (amely 25% körül mozog), vagy pedig nem olyan tömött rostozatu és ennek következtében a feldolgozás (füstölés, főzés) folyamán sokkal többet veszít súlyából, amit a hentesnek ugyancsak számításba kell vennie.

Ámde ezeknek a keresztezett hussertéseknek a tenyésztése egyébként sem megokolt, mert hiszen a yorkshire süldő takarmányhasznosítása nagyobb és értékesítési lehetősége jobb, mint a keresztezett vagy tisztavérű más hussertés fajtáé.

A yorkshire süldő piaca pedig még igen nagy fejlődés előtt áll.

László Gyula.

A gabona-vetés sortávolsága.

Géppel való vetésnél a szalmás gabonák sortávolsága 12 cm.-nél kezdődik és 30 cm.-nél végződik. 12-15 cm. sortávolság mellett $\frac{1}{4}$ hektár földbe 45-55 kg. búzát vetnek, 15-20 cm. sortávolságnál 20-25 kg.-ot, 20-30 cm. sortávolságnál 16-20 kg.-t. Kísérletek és gyakorlat szerint nagyobb sortávolság mellett kevesebb vetőmaggal nagyobb termést érünk el mint kisebb sortávolsággal és több vetőmaggal. A nagyobb sortávolságra vetett gabona több levegőt, világosságot kap, a földből kapott tápanyagból erősebb szárat fejleszt, dusabb levélzetet és nagyobb fejet. Erős szára nem dől el. A nagyobb sortávolságra vetett gabona több vízhez jut mint a sűrűn vetett. A leveleivel a légkörből, a boronálás, kapálás által a hajszálcsővesség megtörése folytán. Ellenben a sűrűn vetettnek levélzete gyengébb, azt boronálni és kapálni sem lehet, így nem jut elég vízhez, nem fejlődik úgy mint a kapált buza.

A kapálás által nem csak a földet porhanyítjuk, hanem levegőt juttatunk a növénynek. Annál a régi módszernél, hogy sűrűn vessük a gabonát, hogy ne legyen gazos: biztosabb a kapálás. A sűrűn vetett gabonát is előli a gaz, kedvező időjárás esetén ellenben a kapálás biztosan kiirtja a gyomot, nem ölheti el az a

Szállítunk

279

elsőrendű nemes szőlőoltványokat és saját napos hegyi fekvésű amerikai telepünkről származó alanyvesszőket. — Árjegyzéket ingyen küldünk. Gazdasági tanintézzet Szőlőoltvány telepe Medias-Medgyes. Telefon: 104 sz.

Ha csodás gyümölcsstermelést akar, permetezzon télen

„SZULFAROL“

kénvegylet permetező szerrel.

Minden gombabetegség, lisztharmit, gyümölcspenész ellen legjobban bevált védelmi szer. Ószőlő kora tavaszig, rügyfakadásig permetezzunk 2/0-os Szulfarol oldattal!

Lerakatok: Alud-Nagyenyed: Hangya Központ; Alba-Iulia-Gyulafehérvár: Carl F. Jickeli; Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi r. t., Sindicatul Viticol Timiş-Torontal; Bistrița-Beszterce: Verkaufshalle; Braşov-Brassó: Krafft & Herberth; Careii Mari-Nagykároly: Spitz Mór; Covasna-Kovácsna: Wittenberger Mór; Cernăuți-Csernovic: Schmidt & Fontin; Cluj-Kolozsvár: S. sor F. Gergely; Dej-Dés: Reuniunea Agricolă Someş-Szamosmegyei Gazdasági Egylet; Gherla-Szamos-ujvár: Florian Jakab; Gyorok-Gyorok: Michael Schneberger; Ludoşul de sus-Felsőludas: Gál Zoltán; Lugoj-Lugos: Camera de Agricultură; Medias-Medgyes: Johann Schmidt; Odorheiu-Szekelyudvarhely: Varró Elek; Oradea Mare-Nagyvárad: Reuniunea Agricolă Bihor-Biharmegyei Gazdasági Egylet; Oravița-Oravica: Farmacia Knoblauch; Pancota-Pankota: Ioan Kayser; Satu Mare-Szatmár: Sindicatul Agriculturilor-Gazdasági Egylet; Sibiu-Nagyszombat: Carl F. Jickeli; Sighetuora-Segeşvár: I. L. & A. Hesshaimer; Teremia Mare-Nagyteremi: Primăria; Tg. Mureş-Marosvásárhely: Farmacia Dávid János; Timişoara-Temesvár: I. Faicievici, Bulev. Reg. Ferd. B.; Iurda-Torda: I. Eszényi.

236

Vezérképviselő: **FREDERIC SPDHEIM & Co. Bucureşti, Bulev. Elisabeta No. 3.**

Vértetű ellen

minden sebhelyet megvéd az

»ALMOLA«

* kátrány-készítmény *

A legolcsóbb Arzén permetezőszer!

ARZOLA „45“

olcsóbb mint minden más Arzén permetezőszer.

Szőlőben: megöli a molyt. Cyümölcsösben: megöl minden rágó férget.

Lóherében, lucernában: áptionbogár, bőde stb. ellen

gabonát. Tisztább lesz a termés és sulyosabb.

A fagynak is könnyebben ellentáll a nagyobb sortávolságra vetett gabona, mert erősebbek gyökerei, ha felhuzza a fagy nem szakadnak az erősebb gyökerek olyan hamar el, mint a sűrűn vetett gyengébb gyökerei. A rozsa is a sűrűn vetettet mindjárt megfogja, a nagyobb sortávolságban vetettet nem.

Az eredmény bizonyítja legjobban a nagyobb sortávolságra vetett gabona előnyét. A 12—15 cm. sortávolságra vetettek 45—55 kg. búzát és csépeltek 900—1000 kg.-t $\frac{1}{4}$ hektárról. 15—20 cm. sortávolságban vetettek 20—25 kg.-t, arattak 1000—1100 kg.-t, 20—30 cm. sortávolságra vetettek 16—20 kg.-ot, arattak 1100—1300 kg. búzát $\frac{1}{4}$ hektár földről. Ellenben vetettek kísérletezésre $\frac{1}{4}$ hektárra 10 cm. sortávolságban 50 kg. búzát és csépeltek 700—825 kg.-t. Legjobbnak bizonyult a 22—26 cm. sortávolságban vetett gabona hozama. A fenti határok között minél nagyobb a sortávolság, annál kevesebb a vetőmag és annál nagyobb a termés. Minél kisebb a sortávolság, annál nagyobb a vetőmag-mennyiség és annál kevesebb a termés-hozam.

Iff. Magyar Árpád.

Az E. G. E. németországi tanulmányútján
részt vett gazdái ju.

Juhvízkórság.

Vizáradásos, takarmány szűk évek után tápláló anyagokban szegény eleség-adagolása rossz legelő, vagy koplaltatás után gyakran észlelheti a juhtenyésztő gazda, hogy állatai elgyengülnek, lesóványodnak, a szem és más látható nyálkahártyák halványak, sőt egészen fehérek lesznek, a bőr vizenyős en lágy lesz, a testen vizenyős daganatok képződnek és a has erősen megnagyobbodik. Jól tudja ilyenkor a gazda, hogy a juha vízkórságban szenved és rövidebb-hosszabb ideig tartó hasmenés után az el fog pusztulni. Ha az elhullott állatot felboncolja, megállapíthatja azonnal a betegség okát is, amely többféle lehet.

A májban könnyen felfedezhető májmételemek nagy száma arra utal, hogy a betegség mételeykóros eredetű és ebben az esetben könnyen gyógyíthatja meglevő állományát a forgalomban levő biztos gyógyszer a Distól, adagolásával és az esetleg bekövetkező elhullásoknak nem nagy anyagi áldozatok árán könnyen elejét veheti.

Sokszor előfordul azonban az az eset is, hogy a felboncolt juhban sem májmételet, sem pedig semmi más élőködőt nem talál a gazda, csupán a testen legtöbbször előforduló vizenyős, kocsonyás daganatokat észleli, továbbá a hasüregben összegyűlt sok vérsavót, mely egészen vizszerű, a szív izomzatán és a veséken vajsárga zsírszerű recézetet lát, a szívben pedig laza, kocsonyához hasonló alvadékat. És ez az a betegség, amit a régiek általános vízkórságnak, juhok sáppadságának, vagy senyvnek neveztek. Az állatorvostudomány még nem olyan régóta is külön kóralaknak hitte e betegséget, ma már azonban tudjuk, hogy ez csak egyik a juhokon előforduló formája annak a nagy betegség-csoportnak, melyet vérszegénység vagy anaemia névvel foglalunk össze.

Ha az élőállaton figyelemmel kísérjük a betegség tüneteit, azt látjuk, hogy az állat kezdetben bágyadt, hamar elfárad és kevés mozgás után is ingadozik, aluszékony, szívesen és sokáig fekszik. A szívműködés a legcsekélyebb külső behatásra is szapora lesz és kopogó, az étvágy erősen csökken, rendellenes bélsárürítések után a gyapju szárazza lesz és ha az állat tovább él, akkor a különböző testtájakon savós beszűrődések képződnek, a has erősen kitérül a hasvízkór következtében és végül az állat erősen lesóványodva senyveségben elpusztul. A betegség tartama sokszor 3—6 hónap is lehet, aszerint, hogy azt mi idézte elő.

A vérszegénység vagy anaemia az esetek legnagyobb részében lassan, fokozatosan fejlődik ki és okozója az állatok hosszú időn keresztül való hiányos táplálkozása, kis mennyiségű és csekély fehérje és vastartalmu takarmány adása. A juhok, ha rossz minőségű, vizenyős, turfás legelőkön savanyu füvekkel táplálkoznak, rendszerint megbetegednek e betegségben, mely a klinikai tünetek jelentkezése után hónapokra kiterjed és halállal végződik.

A betegség gyógykezelésénél legelső sorban az azt előidéző okokat kell megszüntetni és az életrendet megfelelően szabályozni. Fehérjékben és sókban gazdag táplálékot kell adunk az ilyen állományoknak, tehát zabot, árpát, hüvelyeseket és elsőrendű réti szénát. Ezek a takarmányok tartalmazzák azt a táplálékot, melyre a szervezetnek szüksége van, hogy a hiányzó vérmennyiséget pótolja. Ha ezt a szervezet részére biztosítani tudjuk, legtöbbször a vizenyős daganatok helyi kezelést nem is igényelnek, mert a nedvkeringés szabályozódásával azok felszívódnak. Gyógyszer-adagolása az étrend megfelelő szabályozása után fölösleges és hiába való kiadás a gazda részére.

Cluj, 1930 január 13.

László Tibor, állatorvos.

Hogy csinálja California?

Irtá: Puky István

Talán az egész földkerekségnek nincsen még egy olyan jelentős darabja, amelyik a mezőgazdasági termelvényeknek sokféleségét olyan nagy tömegekben s olyan sikeresen értékesítene, mint a bel mint a külföldi piacokon, mint a napsugaras California.

A californiai viszonyokról beszélve, mindenekelőtt azt kell szem előtt tartanunk, hogy a californiai farmer specialista. Mindig az volt s mindinkább azzá lesz. A specializált termelés főképpen gyümölcs (alma, szőlő, barack, narancs, citrom, dió) és tojás termelésre szorítkozik, de fontos a zöldségtermelés és gyümölcskonzervipar is.

A californiai farmerek már régen tisztában vannak azzal, hogy a piacokon csak akkor lehet sikerrel értékesíteni a gyümölcsöt, ha az árucikket előzőleg standardizálják, márkázzák és — hirdetik. Ez az utóbbi rendkívül fontos, mert csak hirdetéssel lehet elérni, hogy a piacokon egyre fokozódó keresletet biztosíthassanak, a fogyasztóközönségben a vásárlási hajlamot ébren tartásuk.

A legsikeresebb gyümölcsértékesítő szövetkezetek egyike a Hood River környéki Almatermelő Szövetkezete, amelyiknek működése aránylag csak kis területre terjed, de amelyik messze kimagaslik a hasonló szervezetek közül. Ennek a szövetkezetnek csak 1148 tagja van jelenleg, akiknek egyike sem lakik a főirodától 10 kilométernél messzebbre. A tagok fele olyan almatermelő, aki főiskolát végzett. A vidék, amelyre a szövetkezet működése kiterjed, mintegy 24 km. hosszú és 8 km. széles. De ezen a területen és a szövetkezet intézi az almatermelőnek 72, a körtetermésnek 85, a cseresznyetermésnek 90%-át. 35 évvel ezelőtt néhány almatermelő kezdte meg a szövetkezet szervezését s lépésről-lépésre haladva, ma az intézmény irányítja a termelést, intézi az értékesítést. A legerősebb kötelék, ami a tagokat összetartja, a termelés nehézségeinek tudható be.

Az almapiacokon óriási a verseny s a férgek, rovarok, növénybetegségek elleni állandó védekezés tudományos módszereket követel. Mindezt a szövetkezet központi irodái intézik. A szövetkezet nemcsak arranévez ad tanácsot a termelőnek, hogy mit tegyen, — hanem — tekintettel az időjárás változásaira, — megmondja azt is, hogy melyik munkát mikor kell elvégezni. Az ilyen felvilágosításnak szinte utasításszerű jellege van. A tagokat szerződés kö-

telezi arra, hogy minden termésüket a szövetkezetnek adják át; a szerződés azonban csak egy évre szól. Szüretelés után bármely tag kiléphet. A szerződés főcélja az, hogy a szövetkezet tisztviselői előre tájékozódhassanak: mennyi gyümölcs felett kell diszponálniok s elkészíthessék a költségvetést. A szövetkezet adja ki az utasítást, hogy melyik napon kell szüretelni.

Megállapították ugyanis, hogy ebben a tekintetben egyetlen napi különbség tíz nappal rövidítheti meg a raktáron tartott áru életét. Az utasítástól eltérően szedett gyümölcs átvételét a szövetkezet megtagadhatja. A vezetőség állandóan kábelérinkezésben van a nagy tengerentuli almatermelő országokkal s a külföldi piacokkal s értékesítési politikáját az így nyert adatok szerint formálja. Kitarító munka és szigorúság révén el lehetett érni, hogy a Hood River almatermelésének felét biztos külföldi piacokon lehet elhelyezni. Igen vigyáznak arra, hogy árak tekintetében a közepesen felül soha ne emelkedjenek, még ha a viszonyok meg is engednék. A Hood River alma mindig elsőrangú, mindig egyforma, kifogástalan s mindig átlagos áron kapható — mind az öt világrész piacain.

A californiai gyümölcstermelők bebizonyították, hogy minden kuruzslás, minden csoda nélkül lehet bárhol piacot teremteni bármely olyan termelvénynek, amit a fogyasztók előtt kapossá tudnak tenni.

De érdekes és tanulságos dolog figyelemre méltatni ennek az államnak tojástermelési és értékesítési módszereit is. A baromfitenyésztés és ezzel kapcsolatosan a tojástermelés szintén amerikai arányokat is meghaladó mértékben folyik Californiában. S a nagy sikernek a titka itt is az összefogásban, a szövetkezésben található meg. Példaképpen szolgálhat a „Poultry Producers of Central California” (Középcaliforniai Baromfi Tenyésztők) szövetkezeti értékesítő szervezete, amely tizenkét éve áll fenn s mintegy 2700 tagja van; a tagoknak birtokában több, mint 4 millió tyuk van állandóan. Az elmúlt évben ez az egyetlen értékesítő szervezet közel 30 millió tojást adott el; ennek a mennyiségnek a felét az Unio keleti államaiban értékesítették s Newyork városa tojásszükségletének 13%-át ebből a forrásból szerezte be.

Az értékesítő szövetkezet természetesen a legnagyobb hozzáértéssel és alaposítással, rendszeresen előre elkészített tervek alapján dolgozik és semmit sem hagy a véletlenre.

Legelső dolog, amit figyelembe kell venni, a tenyésztők baromfinyájainak nagysága. Ha valamelyik tenyésztőnek nincs legalább 2500—3000 tyukja, úgy az általános felfogás szerint, tisztességes haszonra nem lehet reménye. Vannak ebben a szövetkezetben olyan tagok, akik 10 ezernél is több tyukkal rendelkeznek: a legnagyobb nyáj 26 ezer tyukot számlál.

Egy 3000 darabból álló nyájnak 5 acre területre van szüksége, míg 10 ezer tyuknak bőségesen elegendő 10 acre. A tenyésztők közül a legügyesebbek tyukonként 1.50 dollár hasznot érnek el évente, de vannak hanyagabbak, akiknek haszna darabonként nem adja meg a fél dollárt. Ezelőtt 2 évvel az átlagos hozam egy tyuk után évi 125 drb. tojás volt; jellemző, hogy már tavaly ez az átlag 140 darabra emelkedett s voltak olyan termelők, akik 180 darabot produkáltak átlagban.

Ezeknek az adatoknak ismerete után (megjegyezve, hogy itt csak egy szövetkezetről volt szó a sok közül) felmerül a kérdés, hogy miképpen tud California kellő haszonnal, ilyen nagy arányokban foglalkozni a baromfitenyésztéssel és tojástermeléssel, mikor Amerika keleti államaiban általános a panasz a tojás túltermelés miatt s amikor California minden egyes darab tojásnál $\frac{1}{2}$ cent hátrányban van a New-York környéki termelőkkel szemben, tekintve a drágább termelési költségeket és főképpen a hat

napos vasuti távolság, vagy még hosszabb tengeri ut fuvarköltégeit?

Már pedig California birja jól a versenyt! A titok megfajtása: minőség és standard ár! Amerikának egyik érdeke a „chainstore” rendszer; üzletek láncolata. Egyetlen vállalkozásnak száz meg száz fióküzlete, boltja van, amiket a központ, mint mamuth vásárló lát el áruival. Természetes, hogy a vevő az ilyen boltok mindegyikében egyforma áron, egyforma árut kap. A legelterjedtebb „chain-store” a fűszer- és élelmiszer kereskedések láncolata. Mikor ezek az üzleti vállalkozások tervbevétték, hogy standardizált, egyforma tojást akarnának árusítani s megfelelő minőséget vagontételekben hajlandók rendszeresen vásárolni: California jelentkezik eladóként. S hogy a keresletet annál biztosabban kielégíthessék, erre a célra egyesült a három legnagyobb californiai termelő és értékesítő szövetkezett Pep néven. (Pacific Egg Producers.) Ez a Pep aztán csakugyan szédületes eredményeket produkál. A múlt április havában két hajón szállítottak el tojást Californiából. Az egyik hajó 18 millió darabot vitt Buenos-Airesbe, a másik 3¹/₂ millió darabot New-Yorkba. Az ilyesmit eddig még Amerikában sem tudják utánozni. A Pep 1920-ban 400.000 láda tojást szállított Newyorkba; 1927-ben pedig már 1,200.000 ládát.

Az arányok évről-évre nőnek. De ez a növekedés azért gondolkodóba ejti magukat a californiaiakat is. Meddig mehet még a fejlődés? Mert a versenyképes árat a távoli piacokon csak a nagy tömegtermelés biztosíthatja. A versenyképesség nem okoz gondot a californiai termelőknek, legyőzik a szállítási nehézségeket is; mivel azonban az egész állam specializált élelmiszerek termelésére rendezkedett be: attól lehet tartani, hogy nem talál majd elegendő mennyiségű fogyasztót. Persze, a californiaiak sem termelhetnek annyit, hogy annak elfogyasztója ne akadna, ha az egész világot figyelembe vesszük. A józan amerikai azonban reálistan gondolkozik s Californiában, előrelátással máris azon törik a fejüket, hogy miképpen lehetne praktikus egyensúlyba hozni a termelést a fogyasztással.

EGYLETI ÉLET

Az Erdélyi Cukorrépatermelők Szövetségének gyűlése Marosvásárhelyen.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet Cukorrépatermelői Szakosztálya, mint a Termelők Szövetsége december 19-én Marosvásárhelyen beszámoló gyűlést tartott az 1928—29. évi cukorrépatermelési kampányról. Lázár Simon szövetségi elnök akadályoztatása miatt Csontos Miklós alelnök elnökölt. A gyűlésen jelen volt a Marosmegyei Mezőgazdasági Kamara elnöke Román János, gr. Teleki Domokos, Felszeghy Ferenc, Muthu Aurél, dr. Drexler Béla, Mudra Alajos, Lázár Zoltán, Mész Olivér, Tolvaly Albert, Kátay Károly, Kristóf János, Kolcsár Sándor, Nagy Márton, Koréh Dénes, Kele István dr. Jeney István, Csomos János, Szeum Károly, Lapikás Béla, Bárdos Ferenc, Csomos Jenő, ezenkívül számos román és magyar községi termelő-szövetség képviseltette magát.

Csontos Miklós megnyitó szavai után Török Bálint, a Szövetség előadója ismertette a kampány jelentősebb mozzanatait.

A jelentés szerint Románia cukoripara még ma is tultermelésben van, ezért a répa vetésterületek az egész ország területére kontingentálni kellett és egy-egy gyár részére kb. 3000 kat. hold vetésterület jutott, amelyet a gyárak ki is használtak. A tavalyi 130 mázsával szemben az idén 226 mm. volt a kat. holdankénti átlagtermés. Jelentékenyebb kárt a Cercospora okozott. A vetésre a superfoszfát használata kötelező volt. A mérszénitrogen használatát illetően a gyár bizonyos korlátot állított fel a termés mennyiségét nagyban fokozó hatására való tekintettel. Jövőben csilisalétróm is fog a gazdaközönség rendelkezésére állani, amelynek alkalmazásával a beteg vetéseket a lappangási időszakon gyorsan átsegíti és a kiszántások is újbóli vetések számát csökkentheti a gazda.

A répa ára a tavalyi 118.— leivel szemben az idén 113.— Lei 100 kg. ként. Ehez számítandók a gyárba szállított répa után 10.— Lei az 50 km.-es zónán belül vasutra feladott után 4.— Lei prémium. A nagy árcsökkenésnek az oka az, hogy az állam a cukorfogyasztási adót kg.-ként 3.— leivel 4.— l-iról 7.— leire felemelte és ezt a cukor gyári árából hozta levonásba. Ennek folytán a répaárakat is csökkenteni kellett. A Szövetség az összes átvételi állomásokra ellenőröket kért fel, akik a gazdaérdekeket voltak hivatva képviselni a répa átadások tartama alatt. A fimerülő panaszokat a Szövetségnek a legtöbb es then sikerült ez uton simán és közmegegyezésre elintézni. A Szövetség az év folyamán 3 cukorrépatermelői vándorgyűlést rendezett. Örömmel vettek tudomásul, hogy a szövetségi tagok száma 4000 felé emelkedett.

Általános és nagy meglepődést okozott a cukorgyár azon szándékának a bejelentése, hogy a cukorgyár igazgatósága az üzem leállításának gondolatával foglalkozik arra az esetre, hogy a régóta vajudó adóügye nem nyer a jog és törvény alapján igazságos elintézést. A marosvásárhelyi cukorgyár több mint 100 millió leit fizet ki a tulnyomó többségben kisgazda termelőknek. A répa-nivelés mintegy 20 000 havasi időszaki munkásnak nyújt biztos megélhetést. Ezenkívül a gyár több száz munkást és tisztviselőt foglalkoztat és üzemének fentartásával kapcsolatban külön megforgat még 100 millió leit. Eltekintve ettől, felbomlana a répatermelő gazdaságok üzemterve, vetésforgója, súlyos veszteség érné a gyári melléktermékként termelt melász és répaszelet hiánya folytán az állattenyésztő és tejtermelő gazdaságokat, 20—50 % -kal emelkedne Marosvásárhelyen a tej és hus ára, Számos kisgazda telket, földet, gazdasági gépeket vásárolt a répatermelésből remélt haszonból. Sok gazdát a csődbe kergetne a gyár üzemének a beszüntetése. Ezért a szövetségi nagygyűlés egy bizottságot küldött ki. Muthu Aurél Maros-sapó, gr. Teleki Domokos Gernyeszeg, Csontos Miklós Marosvásárhely, Török Bálint Kolozsvár, Mudra Alajos Medgyesfalva, Somfalean Georg Kutyfalva, Samargián Péter Székelykocsárd tagok személyében, hogy Román János kamaral elnökkel a termelés biztos tása érd kében szükségesnek vélt lépések megté ele felől tárgyalásokat folytatassanak.

Felzeghy Ferenc a magas műtrágya és alacsony terményárakat teszi szóvá és kéri a Szövetség vezetőségét, hogy miután a répatermelők aránylag a legnagyobb műtrágyafogyasztók tegyen lépéseket a műtrágyaárak mérésével érdekekben.

Török Bálint a Szövetség előadója igen tárgyilagosan adta meg a feltett kérdésre a választ, kifejtve, hogy a mezőgazdaság ma a banikra menő takarékosagra van utalva. A gazdának a termelési költségeket a minimálisra kell redukálnia, a műtrágyahasználat pedig a mai terményárak mellett kockázatosává vált. A műtrágyaárak szolid polgári alapon kell, hogy nyugodjanak és nem a nyereszkes üzleti politika érdekei szerint. A belföldi műtrágyafogyasztás az alacsony gabonaárak miatt lényegesen csökkent sajnos. Ha összehasonlítást vonunk a külföldi és romániai árak között, megállapítható, hogy például Magyarországon, Németországban, Ausztriában, Jugoszláviában és Csehszlovákiában kilőpercentenként 2—5 leivel, vagyis mázsánként 36—90 leivel, azaz 10—25 százalékkal olcsóbb a superfoszfát, mint Romániában. Ehez mindjárt hozzátehetjük azt is, hogy emellett a gabonaárak itt Romániában a legalacsonyabbak.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet munkába vette a műtrágyaárak revíziójának az ügyét és miután ugy a termelőknek, mint a gyáraknak közös érdeke, hogy a műtrágya-fogyasztás emelkedjék, remélhető, hogy sikerülni fog egy méltányos és közmegegyezést keltő megállapodásra jutni a gyárakkal.

A nagygyűlés a beszámolót egyhangulag tudomásul vette és Muth Aurél (Maroscsapó), Tolvaly Albert (Ákosfalva), Sarmargián Péter (Székelykocsárd), Mudra Alajos (Medgyesfalva) hozzászólásai után az ülés véget ért.

Körlevél

a gazdakörök és szövetkezetek részére az erdélyi magyar gazdaiak németországi tanulmányi kirándulása tárgyában.

Tekintetes Elnökség!

Tisztelettel van szerencsénk tudatni, hogy az Erdélyi Gazdasági Egylet az erdélyi magyar kisgazdaiak részére évenként egy félévre terjedő gazdasági tanulmányi kirándulást rendez Németországba. A kiránduláson 17—24 éves gazdaiak vehetnek részt. — A kirándulás márciustól október végéig tart. A részvételi díj 10,000 lei, amely összegben az utiköltségek Budapesttől-Budapestig oda és vissza és egy 14 napos németországi körut költségei foglaltatnak benne. Ehez jön még a hazulról Budapestig és Budapesttől hazáig felmerülő utiköltség, amely összesen kb. 2000 L.

A kiránduláson résztvevő gazdaiak kísérelve mehetnek ki Németországba és ott kisgazda családoknál mint családtagok nyernek elhelyezést és mint ilyenek minden gazdasági munkát végezni kötelesek. — Az utra rendes viselő ruhát és fehérneműt kell vinni csupán. A német nyelv ismeretének a hiánya nem akadály, mert ott majd megtanulják a nyelvet akik kimennek.

Miután Erdélyben magyarnyelvű mezőgazdasági szakiskolák nincsenek, ajánljuk, hogy az erdélyi magyar kisgazdák közül, akik tehetik küldjék ki fiaikat és kívánatos volna, hogy a gazdakörök és szövetkezetek a lehetőség határáig a szükséghez mérten támogassák az erre vállalkozó érdemes gazdaiakat anyagilag is.

Aki a kiránduláson részt óhajt venni köteles utlevelet szerezni. Az utlevél Oroszország kivételével egész Európa területére kérendő. A szükséges vizumokat az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala szerzi meg.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet az idén immár a negyedik németországi kirándulást szervezi

Minden céltudatos gyümölcs-ermelő részére nélkülözhetetlen a gyümölcsfak betegségei és kártevői ellen

Kérjen ingyen
ismertetőt!

Télen: „DENDRIN vagy NEO-DENDRIN“

vizben oldódó gyümölcsfakarbolicum „SOTOR“ hernyónyv, Avenarius-féle

Nyáron: „POKSIM“ nyári permetezőszer

OLTÓVIASZ és POMRIN vértetükátrány.

271

Románia részére gyártja és forgalomba hozza: MOSKOVITS IPARTELEPEK R.-T. ORADEA.

és rendezi az erdélyi magyar kisgazdái részére és minden évben több és több résztvevővel. Reméljük, hogy kisgazdaközösségünk öntudatra fog ébredni és átfogja érteni és érzeni a szakismeretek szerzésének szükséges voltát és fiait az idén az ediginél is nagyobb számban fogja tanulni küldeni.

A kirándulás ügyében mindennemű megkeresésre készséggel és di-talanul nyújt részletes felvilágosítást az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala (Cluj-Kolozsvár, Strada Andrei Muresan Attila-utca 10.).

Jelentkezési határidő: február hó 8. — A jelentkezők kb. március második harmadában 15—20. között indulnak Kolozsvárról.

Kolozsvár, 1930. január hó 8.

Kiváló tisztelettel:

Török Bálint s. k.
titkár.

Az Erdélyi gazdák tanulmányi kirándulása Magyarországra.

A március hó 20—25. napjain Budapesten rendezendő tenvészál atkiállítás és vásár alkalmából az Erdélyi Gazdasági Egylet egy gazdasági tanulmányi kirándulást rendez Magyarországra. A kirándulás előkészítő munkálatait már megkezdette az egylet és remélhető, hogy az idén is nagy vasúti, vizum, szállodai, stb. kedvezményeket sikerül biztosítani a csoportos kirándulás résztvevői számára. A terv szerint a tanulmányi kirándulás Magyaróvár felé irányulna és több kiváló állattenyésztő, tejtermelő kisgazdaságot és magnumesítő üzemet tekintene meg a társaság. A kiránduláson való résztvételt lényegesen megkönnyíti az a körülmény a gazdák számára, hogy az utlevélhez csak az állampolgársági és személyazonossági bizonyítvány szükséges, mely az E. G. E.-hez küldendő be. Az E. G. E. a kirándulók szolid és tisztességes polgári ellátásáról és elszállásolásáról előre gond skodik a legminimalisabb árak mellett. Amint a kirándulás részletes programja elkészül és a részvételi díjak megállapítottak, részletesen közölni fogjuk.

Gazdaköri teendők februárban. Tagdíjak behajtását folytassuk míg mindenki be nem fizette a folyó évi tagdíját. Tegyük meg a lépéseket a községi apaállatok beszerzésére. Rendeljük meg a gazdakör részére a kívánt napi- és szaklapokat. Gyarapítsuk új gazdasági és szépirodalmi könyvekkel a gazdaköri könyvtárat. Al-kitsunk fogyasztási és értékesítő, valamint hi el-zövetkezeteket, ahol még nincsen. Vá-aroljunk közös haszná atra gazdasági gépeket a mezőgazdasági kamara kedvezményesáru gépeiből, állategészségügyi mentőszekrényt stb. Irjuk össze a tagok gyümölcsfacsemete szükségletét és szerezzük azokat be az E. G. E. útján. Még a tél tolyamán rendezhetünk kosárfonó, fadaragó stb. tanfolyamokat. Készítsük elő hushagyó keddre a gazdakör jövedelmeinek fokozása céljából egy gazdaköri farsangi mulatságot gazdasági és kulturális tárgyú műsorral.

Tájékoztatóul közöljük, hogy pld. a fentiekből a gazdaköri tagok gyümölcsfa csemete szükségletét hogyan irjuk össze és rendeljük meg? Összeírjuk névszerint, hogy kinek milyen fajtaból hány db. csemetére van szüksége. Mennyit kell azért fizetnie. A megrendelést pedig csak a csemeték mennyiségének és minőségének közlésével kell feladni az EGE útján. A megrendelt csemeték átvételre kötelező, fizetni azonban csak az átvételkor kell. E tárgyban a kö-leveleket az E. G. E. megküldötte a gazdaköröknek a héten.

Aki a Minerva Biztosító R. T.-nal biztosít, az közvetve az egyesületet is támogatja és így érdekeinek hathatósabb védelmét mozdítja elő.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet alapszabályai.

(Befejező közlemény.)

XIII. A tisztviselők.

45. §. Az egylet tisztviselői:

a) A titkár

b) Szükség szerint a segédtitkár és a gyakornok.

c) A pénztárnok.

d) A jogtanácsos.

46. §. A titkárt és pénztárnokot pályázati hirdetés útján a közgyűlés választja. A titkári állást — amennyiben annak lehetősége fennforog — a közgyűlés előléptetés útján is betöltheti.

Minden más tisztviselőt az igazgató-választmány választ.

47. §. A pénztárnokon és jogtanácsoson kívül minden tisztviselőtől felsőbb gazdasági végzettség és megfelelő irodalmi képesség kívántatik.

48. §. Az egylet ügyrendjét és a tisztviselők, segédhivatalnokok és a szolgaszemélyzet szolgálati szabályzatát és a tisztviselők, segédhivatalnokok és szolgaszemélyzet fegyelmi szabályzatát és a tisztviselők és segédhivatalnokok nyugdíjszabályzatát a közgyűlés állapítja meg.

49. §. A titkárt a közgyűlés egész életére választja, két évi megfelelő szolgálat után véglegesíti és állásából csak — a fegyelmi, szolgálati-, és nyugdíj szabályzatok alapján — a közgyűlés által bocsájtható el, vagy általa tett hat havi felmondással léphet attól vissza.

Hatásköre:

a) A közgyűlés-, igazgató-választmány és az elnökség rendelkezései szerint vezeti és végrehajtja az egylet minden teendőit. Ő az egylet fogalmazó tisztviselője és az egyleti irodafőnöke. Ő osztja be és ellenőrzi felelősség mellett a szükség szerint alkalmazottak működését.

b) Előadója és jegyzője a közgyűlésnek és az igazgató-választmány üléseinek.

c) Fogalmazója általában minden írott, vagy nyomtatott kiadványnak, melynek szerkesztésével őt az igazgató-választmány, vagy az elnökség megbizsa.

d) Felügyel az egylet minden ingó és ingatlan vagyonának folytonos jókarban tartására és az elnökségnek javaslatot tesz a szükséges javítások megtétele iránt.

e) Utalványozza a titkár kivételével a tisztviselők, segédhivatalnokok és szolgaszemélyzet fizetését, valamint az egyleti ügykezelésből folyó és az igazgató-választmány által megállapított összegben aloli rendes kiadásokat.

50. §. A titkár az egyletnek nyugdíjra jogosult tisztviselője.

51. §. A segédtitkári állásnak pályázat, vagy előléptetés útján való betöltését az igazgató-választmány intézi.

Szolgálati viszonyát és munkakörét a szolgálati szabályzat keretén belül az egylet titkára állapítja meg.

52. §. A gyakornok az egylet ideiglenes alkalmazottja és az igazgató-választmány által választatik.

53. §. A pénztárnok kezeli az elnökség és választmány ellenőrzése mellett az egyleti pénztárt, mire nézve rendes utasítással látatik el. Beveszi az évi díjakat, az alapítványok s elhelyezett egyleti tőkék kamatait, az egylet egyéb jövedelmeit s azokról a saját neve és felelőssége alatt érvényes nyugtát ad.

A pénztárnok választása körül fő figyelem fordítandó szilárd jellemére és vagyoni állapotára. Hivatala állandó s csakis a választmány határozati indítványára és a fegyelmi szabályzat értelmében a közgyűlés által mozdíthatatik el hivatalától, joga lévén

a választmányának az esetben őt az összehívandó közgyűlésig hivatalától felfüggeszteni.

54. §. Az egyleti jogtanácsosnak Kolozsvárott lakó ügyvédnek kell lenni.

A jogtanácsost az igazgató-választmány választja.

Feladata az egylet jogügyeit a választmánytól kapott utasítás szerint intézni és az egyletet, minden felmerülő esetben jogi tanáccsal segíteni.

XIV. A segédhivatalnokok.

55. §. A segédhivatalnokokat másolási és egyéb könnyebb irodai munkák végzésére szükség szerint és a költségelőirányzat határai között — ideiglenes minőségben és legfeljebb egy havi felmondás kikötése mellett az egylet elnöke nevezi ki.

XV. A szolgaszemélyzet.

56. §. A szolgaszemélyzet számát és fizetését a költségelőirányzat határai között az igazgató-választmány határozza meg.

A szolgaszemélyzetet az egyleti elnök fogadja fel és bocsátja el.

XVI. Szünet.

57. §. Az egylet szünete három hónapig tart és pedig: junius, julius és augusztusban, mely idő alatt ülések csak rendkívüli esetekben tartatnak.

Az egyleti tisztviselők és személyzet — 8 napra az elnök által, hosszabb időre a választmány által — lehetőleg a szünet ideje alatt szabadsághozhatók.

XVII. Záró határozat.

58. §. Az Erdélyi Gazdasági Egylet időtartamhoz nem kötött, hanem folyton fennálló testület.

59. §. Az Erdélyi Gazdasági Egylet vagyona feloszthatatlan és ahhoz sem a tagok, sem azok örökösei, hagyományosai vagy engedményesei semmiféle jogot nem formálhatnak. Azon esetben, ha az egylet feloszlása bármely rendkívüli ok, vagy eseménynél fogva elkerülhetetlenül bekövetkeznék, összes vagyona, mint feloszthatatlan alapítvány, a közgyűlés által megállapítandó mezőgazdasági érdekeket szolgáló kulturális célra fordítandó, a Monitorul Oficial 1924. február 6-án megjelent számában közölt, a jogi személyekről szóló törvény megfelelő szakaszának előírása szerint.

XVIII. Kormányfelügyelet.

60. §. Az egylet az esetben, ha jelen alapszabályokban meghatározott célt és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a királyi kormány által, amennyiben további működésének folytatása által az állam, vagy egyleti tagok vagyoni érdeke veszélyeztetnék, haladéktalanul felfüggesztetik s a felfüggesztés után elrendelendő szabályszerű vizsgálat eredményéhez képest végleg fel is oszlattatik, vagy esetleg az alapszabályok legpontosabb megtartására, különbeni felosztás terhe alatt, köteleztetik. (Az 1875. évi május hó 2-án 1508. eln. szám alatt kelt, az egyletekre vonatkozó belügyminiszteri szabályrendelet 9. pontja.)

Az Erdélyi Gazdasági Egylet 1928. évi dec. hó 19-én tartott rendes közgyűléséből.

Török Bálint sk. Dr. gr. Bethlen György sk.
egyleti titkár. egyleti alelnök.

Az 264
Ambrosi szőlőoltványtelep Medgyes-M. diaş

Tul. Dr. AMBROSI ALFRED

szállít elsőrangu és garantált fajtisza minőségű szőlőoltványokat, amerikai alany vesszőket. — kérje új árjegyzékünket.

Törvényszék, Kolozsvár, I. ügyosztály.

Szám: 363/20/1926.

Kivonat:

A jogi személyiségekről szóló törvény 92. és az ehhez kiadott végrehajtási utasítás 18. szakasza értelmében.

A törvényszék 363/20/1926. számú, jogerőre emelkedett ítéletével a kolozsvári székhelyű Erdélyi Gazdasági Egylet alapszabályainak módosítása jóváhagyatott, úgy, amint ez az 1928. december 19-én megtartott közgyűlésen megszavaztatott és amelyről a külön lajstromban, ahol az egylet 3388/1924. sz. alatt be van jegyezve, említés tételik.

A cluji törvényszék I. tanácsának jegyzői hivatala.

Jelen kivonat általunk láttamoztatik a Monitorul Oficialban való közzététel végett kiadatik.

Cluj, 1929. október 29.

Jegyző: L. Mayer s. k.

A kiadvány hitelül: Sándor s. k. jegyző.

Felhívás a tagsági díjak befizetésére.

Az E. G. E. alapszabályai értelmében a tagsági díjak befizetése minden év január hó 1-én esedékes. A tagdíjak befizetésére korábban is felhívtuk Tisztelt Tagtársainkat és ismételten is kérjük mindazon hátralékos Tagtársainkat, akik ezideig még nem fizették be tagdíjukat, sziveskedjenek azt a sorok olvasása után az E. G. E. titkári hivatala címére beküldeni, mert egyesületünk a reá háruló nagyfotosságu feladatoknak csak úgy tud megfelelni, ha a közös cél érdekében tagjaink részéről erkölcsi támogatás mellett, kellő anyagi támogatásban is részesül. A hátralék összege minden hátralékos tagtársunknál a címszalagon van feltüntetve.

Tagdíjnyugtázás.

Az E. G. E. titkári hivatalához a következő összegek küldettek be:

1928 évre 350 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Gazdakör Hosszufalu (200 L.), Szalánty J. Hadrév (300 L.), Rethy L. Nbánya (240 L.).

1929 évre 350 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Gazdakör Hosszufalu, Bélai P. Sztyörgy, Gazdakör Felsőcsernáon, Hangya Mvsta, Zsák J. Nhalmány, Szalánty J. Hadrév, Császár Gy. Nenyed, Klein A. Dész (260), Hangya Sáromberke, Nemenyi J. Hadrév, Szász D. Pkamarás, Tankó B. Kövend.

1929 évre 300 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Hopp A. Temesvár, Kaszár F. Zsibó, Wolf A. Bodola, dr. Nagy E. Dész, Bácsiú D. Sascut (150 L.), Soos D. Koronka.

1930 évre 350 L. tagdíjat és E. G. pótdíjat fizetett: Gazdakör Hosszufalu, dr. Sinkovits O. Szentkatolna (150 L.), Gál L. Alsórád (150 L.), Gödemesterházi Erd. uradalom Ratosnya (150 L.), Hitelszövetkezet Mfenev, Császár Gy. Nenyed, Kónya K. Nagyborosnyó, Mészáros I. Felvinc (150 L.), Virá. h K. Zilah, Jud. I. Kolozsvár (300 L.), Tóth I. Hidvégh, D. Gaál J. Mócs. br. Bánffy F. Kolozsvár (150 L.), dr. Konopi K. Odvas (150 L.), dr. Jeney E. Nnyed, Gazdakör Bhunvad, Gazdakör Ágya, Thaly O. Ócsanád (300 L.), Lu her J. Poklisa, Szóke S. Gyimesf. Isólk (300 L.) br. Györfy L. Kraszna, Seethal F. Miklósvár (200 L.), Gazdakör Toroczkósztyörgy, dr. Dr. zler B. Nteremi, Tankó B. Kövend, Ugron I. Kolozsvár.

Vegyes közlemények

Visky László dr. Visky László dr. ügyvéd, földbirtokos, az erdélyi ref. egyházkerület főgondnoka, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank jogtanácsosa, az E. G. E. igazgatóválasztmányának tagja és évtizedeken át jogtanácsosa, hosszas szenvedés után 63 éves korában január hó 13-án Kolozsváron elhunyt. Temetése folyó hó 15-én lesz a Farkas-utcai református templomból. Halálát feleségén és két fián kívül tisztelőinek, jóbarátainak serege, egyháza és számos magyar közintézmény gyászolja. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes.

Időjárás. A botfalusi cukorgyár meteorológiai megfigyelő állomása az 1929. évi december hóra a következő feljegyzéseket eszközölte: A maximális légnyomás 724.7 volt december 19-én. A minimális 712.8 volt december 1-én. A legnagyobb meleg +13.0°C. volt december 2-án és december 6-án. A legkisebb meleg -11.0°C. volt december 23-án. A december havi átlagos hőmérséklet +1°C. volt. A legnagyobb csapadék 1.0 mm volt december 13-án és december 19-én. A csapadékok egész havi mennyisége 4.7 mm. volt. A csapadékos napok száma 5.

A gyümölcsfa-csemeték közös beszerzése. Az Erdélyi Gazdasági Egylet a Kolozs megyei gazdakörök és kolozsvári kerttulajdonosok gyümölcsfa-csemeteszükségletét közösen szerzi be és kedvezményes áron osztja ki az I. osztályu csemetéket. Az Erdélyi Gazdasági Egylet útján rendelt csemeték csomagolási és szállítási költségtől mentesek. Bármilyen fajú és fajtájú gyümölcsfa-csemete rendelhető. A falvakban a szükségletet a gazdaköri elnökök írják össze. Kolozsváron pedig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala. (Str. Andrei Mureşan - Attila-u. 10.) Bejelentési határidő február hó 1.

A csikvármegyei gazdakörök szervezése a befejezéshez közeledik. December hó 29-én alakultak meg a csomortáni és várdotfalvi gazdakörök Pálffy András és Balogh István központi kiküldötték jelelétében. Csikvármegyében már csak egynehány község van, amelyben még nem alakult meg a gazdakör.

PIAC.

Bánsági gabonaárak: Buza, 78 kg.-os, felsőbánsági Lei 565, buza, 74-75 kg.-os, délbánsági 530, árpa 300, ujtengeri 265, zab 310. Lisztek: Nagymalmi 30/70 beosztású 950, kismalmi 920, korpa prompta, zsákkal 230.

Terményárak Kolozsváron. Buza I. oszt. 600, buza II. oszt. 580, árpa I. oszt. 300, árpa II. takarmány 280, zab I. oszt. 450, zab II. oszt. 430, tengeri, keményszemű 330, bab, fehér 1300, bab tarka 1200, lencse 2000, borsó, téli 3000 Lei per 100 kg. — **Tej- és termékárak.** Tehéntej 1 l. 7 lei, bivalytej 1 l. 9 lei, tejszín 1 l. ter 43 lei, teavaj 1 kg. 130, főzővaj 1 kg. 100, tehénturó 1 kg. 30, juhturó 1 kg. 64, csemegesajt 1 kg. 100 lei. — **Gyümölcsárak.** Alma, közönséges 8, alma, faj 12 körte 14, dió 35 lei per kg. — **Zöldségárak.** Murok 1 kg. 5, zeller 1 drb 1, hagyma 1 kg. 4, káposzta 1 drb 9, vörös káposzta 1 drb. 7, sütőtök 1 drb. 15, céla 1 drb. 2, petrezselyem 1 kg 7, karalábe 1 drb. 3, fokhagyma 1 kg. 34, kelkáposzta 1 drb. 4, burgonya 1 kg. 5 torpa 1 kötés 3 lei.

APRÓHIRDETÉSEK

Gazdasági és szőlészeti iskolát végeztem. 14 évi gyakorlattal állást keresek. Hajdu Arpád Hádäreni p. Câmpia-Turdei. 282

SALAMON és STEFAN

magtermelés és magkereskedés

Cluj-Kolozsvár, Piaţa Mihai Viteazul Széchenyi tér 38. szám. 280

Magtermelő és kísérleti telep: Sännicoare-Szamoszentmiklós

Legkiválóbb minőségű eredeti, Németországból importált konyhakerti és virágmagvak, kerti, gazdasági, takarmány- és fűmagvak állandó nagy raktára. Legnagyobb csiraképeség garantálva. Árjegyzék ingyen!

Legkisebb rendelést is azonnal postázunk! Eredeti Quedlinburgi, Eckendorfi takarmány répamag!

Fajta azonosság garantálva!

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank RT.

Cluj-Kolozsvár, Piaţa Unirii (volt Mátyás király-tér) 7. szám.

Fiókjai: T. me.vár, Dész, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon.

SAJÁT TÖKÉI: 141 MILLIÓ LEJ

Affiliált intézetei: Tordaanyosvármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron, Szászregendvidéki Takarékpénztár Rt. Szászregényben, Népbank Rt. Bánffyhyunadon és Szamosújvári Hitelbank Részv.-Társ Szamosújváron. Minden bankügyletet a legelőnyösebben végez. — Engedélyezett devizahely. — Betéteket elfogad.

Áruraktár a vasut mellett.

784

Szőlőoltvány, gyümölcsfa,

valamint gyökeres rippária portális és berlandieri szőlővesszőket megbízható helyről telepítsünk.

Ajánljuk 20 év óta fennálló telepünkről:

garantált fajtiszt a minden betegségtől mentes duggyökeres szőlőoltvány és gyümölcsfáinkat.

Tekintettel az évi nagy keresletre igyekezzék rendeléseit mielőbb hozzánk juttatni, minthogy a múlt évben nagyon sok vevőnk nem tudtuk kielégíteni. Árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk mely a szőlőültetésről valamint a káros növények irtásáról sok hasznos tudnivalókat tartalmaz

Székely Gábor és Tsa. szőlőoltvány és gyümölcsfatelep Diosig in Bihor.

782.

FAISKOLÁK ÉS SZŐLŐOLTVANYTELEPEK R.T.



AMBROSI, FISCHER & CO
AIUD, JUD. ALBA
Catalog grafis

272

Megjelent

Az Erdélyi Gazdák Zsebnaptára az 1930. évre

A naptár kizárólag gazdaérdeket szolgál! A szövetkezeti eszme igaz hirdetője! Kis- és nagygazdáknak kalauza, tanácsadója! Gazdának, kertésznek, szőlésznek, borásznak, erdésznek, méhésznek nélkülözhetetlen!

Ára: 25 Lei. Megrendelhető az alábbi címen:

Erdélyi Gazdák Zsebnaptárának szerkesztősége és kiadóhivatala Cluj-Kolozsvár, Attila u. 10.